

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-333-0-13>

**PRINCIPLES AND APPROACHES TO STATE MANAGEMENT
OF THE MODERNIZATION OF THE HEALTH CARE SYSTEM
OF UKRAINE**

**ПРИНЦИПИ ТА ПІДХОЛИ ДО ДЕРЖАВНОГО
УПРАВЛІННЯ МОДЕРНІЗАЦІЄЮ СИСТЕМИ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**

Melnyk D.V.

*Candidate of Medical Sciences,
Postdoctoral Student,
Classic Private University
Zaporizhzhia, Ukraine*

Мельник Д.В.

*кандидат медичних наук,
докторант
Класичний приватний
університет,
м. Запоріжжя, Україна*

Охорона здоров'я для кожної цивілізованої країни – одна з найпріоритетніших сфер, успішний розвиток якої запорукою майбутнього здорової нації. Головною метою соціального розвитку кожної держави завжди було і є збереження здоров'я людей, профілактика їхніх захворювань та інвалідності. Досягти цієї мети можливо за умови використання сучасних управлінських методів та модернізації всієї системи менеджменту сферою охорони здоров'я.

Основним критерієм ефективності діяльності держави є рівень суспільного розвитку в людському вимірі. Під суспільним розвитком у позитивному сенсі розуміють лише такі зміни, які відповідають інтересам більшості, сприяють підвищенню якості життя людей і дають їм змогу з упевненістю дивитися в майбутнє [2, с. 191].

У контексті євроінтеграції України актуалізується проблема державного регулювання модернізаційних процесів у сфері охорони здоров'я, посилюється необхідність змістового та структурного оновлення політико-управлінських засади реформування системи охорони здоров'я в Україні.

Модернізація, в загальному розумінні, – це системний процес різного роду зрушень і перетворень конкретних інституційних

сфер суспільства, що забезпечує перехід суспільного устрою від одного стану розвитку до іншого в напрямі його осучаснення й постійного якісного вдосконалення [1].

Основним індикатором модернізаційних процесів у сфері охорони здоров'я, на наш погляд, є ефективне функціонування галузі загалом та гарантія якості медичного обслуговування зокрема, що потребує виваженого управління, яке здійснюється на інституційному, національному та європейському рівнях.

Сутність державної політики щодо модернізації сфери охорони здоров'я полягає в комплексі теоретичних положень, прогресивних інноваційних ідей, чітко визначених завдань й окреслених шляхів вирішення їх, практичних дій та заходів щодо оновлення медичної галузі.

Державна політика у сфері охорони здоров'я забезпечує планомірний вплив на всю галузь, яка може впорядковуватися через управління (регулювання зовні) та самоуправління (регулювання зсередини). Система охорони здоров'я, будучи органічно пов'язаною з управлінням, змінюється з його зміною. Система державного управління сферою охорони здоров'я включає власне процес державно-управлінської діяльності, певні суспільні відносини, через які реалізуються численні прямі та зворотні зв'язки між суб'єктами й об'єктами управління.

Державна політика щодо модернізації у сфері охорони здоров'я України має охоплювати кілька напрямів:

- стратегічні (які орієнтуються на довготривалу перспективу з оперттям на передовий зарубіжний досвід тощо);
- оперативні (які спрямовуються на досягнення першочергових цілей у системі охорони здоров'я, зокрема в підготовці кваліфікованих фахівців за міжнародними стандартами, забезпеченні високотехнологічного обладнання тощо);
- трансформаційні (які зосереджуються на підвищенні якості медичного обслуговування населення завдяки модернізаційним процесам у галузі, впровадженню медичних інноваційних технологій діагностики та лікування тощо).

До основних завдань управління модернізацією охорони здоров'я належать: визначення вектору перетворень та напрямку реформ; розробка моделей управління змінами; впровадження інноваційних технологій медичного обслуговування, що спри-

яють підвищенню якості медичної допомоги, скорочення термінів лікування і витрат на його надання; створення оптимізаційних ресурсозберігаючих моделей, інформаційно-аналітичних систем з метою підвищення медичної, соціальної, економічної ефективності галузі; моніторинг змін; оцінка ефективності управління змінами.

Серед основних принципів удосконалення системи управління модернізацією сфери охорони здоров'я можна виокремити:

- нелінійність модернізаційних процесів;
- багаторівневість змін;
- багатовимірність перетворень;
- принцип унікальності – розгляд медичної організації як унікальної структури з урахуванням специфіки її діяльності (монопрофільні або багатопрофільні заклади охорони здоров'я; що надають переважно планову або невідкладну медичну допомогу);
- альтернативність варіантів розвитку сфери охорони здоров'я;
- інтегративності сфери охорони здоров'я (тісний взаємозв'язок організаційних, технологічних, економічних, інформаційних інновацій);
- збалансованість модернізаційних процесів;
- принцип зворотного зв'язку державного регулювання модернізаційних процесів у сфері охорони здоров'я;
- стійкість розвитку системи або організації.

Модернізація у сфері охорони здоров'я повинна відбуватися з опертям на сучасні підходи щодо управління змінами в цій галузі, зокрема, на такі, як: поліпшення рівня здоров'я населення та скорочення нерівності його показників між різними соціально-економічними групами; справедливість розподілу фінансових внесків, призначених для медичного обслуговування; підвищення чутливості системи до задоволення потреб, безпосередньо не пов'язаних зі здоров'ям (повага до людини, почуття її гідності тощо) [3].

Спираючись на дослідження зарубіжних учених щодо аналізу змін у систем охорони здоров'я в різних країнах Європи [4], вітчизняні дослідники виокремлюють серед підходів до модернізації сфери охорони здоров'я, зокрема й такі:

- гарантування всім громадянам (незалежно від їхнього соціально-економічного стану та місця проживання) надання кваліфікованої медичної допомоги, доступної та якісної;
- розвиток сімейної медицини та первинної медико-санітарної допомоги;
- загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування та надання гарантованих державою безоплатних медичних послуг;
- оптимізація мережі комунальних та підпорядкованих різним міністерствам і відомствам державних закладів охорони здоров'я;
- запровадження прозорої моделі фінансування системи медичної допомоги, орієнтованої на реальні потреби пацієнтів;
- підвищення рівня сфери охорони здоров'я та забезпечення стабільності її фінансування;
- перехід до розподілу коштів за принципом оплати наданих послуг, а не за принципом утримання медичних закладів;
- вжиття заходів щодо запровадження в діяльність закладів охорони здоров'я сучасних економічних механізмів;
- чітке розмежування бюджетних асигнувань на первинну, вторинну та третинну лікувально-профілактичну допомогу;
- запровадження дієвих механізмів мотивації медичних працівників до якісного і ефективного надання медичних послуг;
- формування єдиного медичного простору під управлінням Міністерства охорони здоров'я України як один зі шляхів оптимізації мережі закладів охорони здоров'я відповідно до потреб населення;
- запровадження ефективного механізму здійснення державного контролю за виробництвом, імпортом, реалізацією та рекламою фармацевтичної продукції, а також за якістю лікарських засобів і виробів медичного призначення в процесі їх виробництва та ввезення на територію України, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної фармацевтичної продукції.

Таким чином, виражена й чітко спланована державна політика щодо модернізації сфері охорони здоров'я України – одне з актуальніших завдань країни на шляху до розбудови й розквіту незалежної конкурентоспроможної держави зі здоровою нацією.

Література:

1. Обушна Н. І. Модернізація – сучасний тренд розвитку суспільства. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2015-3/doc/1/06.pdf>.
2. Управління суспільним розвитком: словник-довідник / за заг. ред. А. М. Михненка, В. Д. Бакуменка. Київ : Вид-во НАДУ, 2006. 248 с.
3. Lekhan V. N, Rudyi V. M, Shevchenko M. V, Nitzan Kaluski D, Richardson E. Ukraine: Health system review. Health Systems in Transition, 2015. 17(2). P 1–153.
4. McKee M. Healy J. Hospitals in a changing Europe: options for Europe. European Observatory on Health Care. Buckingham : Open University Press, 2002. 324 p.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-333-0-14>

**THE ESSENCE OF FINANCIAL SECURITY:
THE PUBLIC AND ADMINISTRATIVE ASPECT**

**СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ:
ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ**

Penkov Maksym Serhiiovych,
Postgraduate Student
Classic Private University
Zaporizhzhia, Ukraine

Пеньков Максим Сергійович,
аспірант,
Класичний приватний університет,
м. Запоріжжя, Україна

Фінансова безпеки будь-якої держави – один із потужних складників її національної безпекової політики, метою якої є виявлення та усунення загроз державі, суспільству, людині, запобігання виникненню потенційних загроз. Можливість правового регулювання пріоритетності суспільних відносин зумовлює вектор напрямку діяльності держави у сфері безпеки.

Загалом, фінансова безпека держави – багатоаспектне поняття, що означає і стан захищеності фінансових інтересів від впливу внутрішніх і зовнішніх загроз на всіх рівнях його